

Streszczenie pracy

Wstęp:

Na przestrzeni ostatniego stulecia doszło do wykształcenia się międzynarodowego systemu humanitarnego, którego struktury z biegiem czasu przybrały kształt powiązanych ze sobą organizacji spełniających w nim określone zadania. Działania te są odpowiedzią na wciąż rosnącą liczbę sytuacji kryzysowych wynikających zarówno z konfliktów zbrojnych, jak i katastrof, czy klęsk żywiołowych. Dlatego rozwój ratownictwa medycznego oraz międzynarodowych mechanizmów ochrony ludności jest obecnie jednym z priorytetów zdrowotnych Unii Europejskiej.

Cel pracy:

Celem niniejszej pracy jest określenie umiejętności psychofizycznych i kompetencji społecznych ratowników medycznych niezbędnych w skutecznej realizacji zadań w ramach pomocy międzynarodowej, oraz próba zdefiniowania profesjonalizmu, którym zdaniem autora jednostki te odznaczają się w swojej pracy.

Material i metodyka:

Grupę badawczą stanowiło 50 ratowników medycznych, którzy posiadają doświadczenie w realizowaniu pomocy międzynarodowej. Grupę kontrolną stanowiło 50 ratowników medycznych nieposiadających żadnego doświadczenia w zakresie działań pomocowych na arenie międzynarodowej. W przeprowadzonych badaniach posłużono się dwoma standaryzowanymi narzędziami w postaci Kwestionariusz Kompetencji Społecznych (KKS Matczak) i kwestionariusz radzenia sobie ze stresem (CISS Endlera i Parkera) oraz kwestionariuszem kompetencji społecznych, cech psychofizycznych oraz kompetencji zawodowych ratowników medycznych własnego autorstwa.

Wyniki:

Wyniki przeprowadzonych badań wykazały iż ratownicy medyczni działający w obszarze pomocy międzynarodowej wypadają znacznie lepiej w większości z badanych obszarów kompetencji. Profesjonalizm tych ratowników cechuje szczególnie wysoka etyka pracy skierowana na pacjenta i jego potrzeby, umiejętności właściwego podejmowania ryzyka, skuteczne działanie w sytuacjach stresowych, oraz sprawna współpraca zespołowa. Ponadto cechuje ich gotowość do stałego rozwoju i uczenia się.

Wnioski:

1. Kompetencje warunkujące skuteczność działań ratowników medycznych w obszarze pomocy międzynarodowej są takie same jak te warunkujące skuteczność działań ratunkowych działań w kraju. Jednak ratownicy działający na misjach muszą wykazać się w większym stopniu odpornością na stres, wytrzymałością wobec trudnych warunków środowiskowych, lepszymi kompetencjami językowymi, umiejętnościami współpracy w zespole, wiedzą z dziedziny psychologii, wszechstronną wiedzą medyczną, ponieważ często działają w miejscach i sytuacjach w których są jedynym dostępnym źródłem pomocy i nie mogą liczyć na wsparcie innych specjalistów.

2. Pojęcie profesjonalizmu ratowników medycznych domaga się doprecyzowania, co pozwoli określić lepsze standardy w zakresie kształcenia i przygotowania do wykonywania zawodu. Jak również pomoże to sformułować wymagania stawiane już kandydatom na studia ratownictwa medycznego.

3. Psychoedukacja ratowników medycznych, zwłaszcza w zakresie psychologii stresu, jest koniecznym elementem przygotowania do pracy w zawodzie. Ćwiczenia umiejętności radzenia sobie ze stresem traumatycznym zwiększają skuteczność działania i zmniejszają ryzyko PTSD.

4. Największymi wyzwaniem dla mechanizmów pomocy międzynarodowej są: rozbudowana biurokracja, długi czas od uruchomienia do udzielenia pomocy, brak standaryzacji zespołów ratunkowych, brak wystarczającej koordynacji

i współpracy na miejscu katastrofy. Przykładem może być akcja ratunkowa po trzęsieniu ziemi w Nepalu w 2015 roku.

5. Edukację ratowników medycznych należy rozszerzyć o kształcenie umiejętności nietechnicznych. Ponieważ często w równym, lub nawet większym stopniu od tych właśnie kompetencji zależy powodzenie działań ratunkowych.

6. Symulacja medyczna wysokiej wierności pozwala w większym stopniu niż klasyczne metody nauczania przygotować ratowników do prowadzenia skutecznych działań ratowniczych.

Summary

Introduction:

Throughout the last century, an international humanitarian system has been developed, whose structures over time have taken the shape of interconnected organizations fulfilling their specific tasks. These actions are a response to the ever-increasing number of crises arising from both armed conflicts and natural disasters. Therefore, the development of medical emergency and international civil protection mechanisms is now one of the main health priorities of the European Union.

Objectives:

The aim of this work is to identify psychophysical skills and social competences of the paramedics necessary for the effective fulfillment their tasks in the international aid area, and an attempt to define the professionalism which, in the author's opinion, these rescuers are characterized in their work.

Material and methodology:

The research group represented 50 medical lifeguards who have experience in international aid. The control group accounted for 50 medical lifeguards without any experience in the field of international outreach. The studies used two standardized tools in the form of a Social competence questionnaire (KKS Matczak) and a questionnaire for coping with stress (CISS Endler and Parker) and a self-authored questionnaire of social competence, psychophysical characteristics and professional competence of paramedics.

Results:

The results of these studies showed that medical rescuers operating in the area of international aid fell significantly better in most of the areas of examined competences. The professionalism of these rescuers is characterized by high work ethics aimed at the patient and his needs, the skills of proper risk-taking, effective action in stressing situations, and efficient team collaboration. Also, they are ready for continuous development and learning.

Conclusions:

1. Competence conditioning the effectiveness of the action of the paramedics in the area of the international aid they are the same as the ones conditioning the effectiveness of action of rescue operations in the country. However paramedics acting on missions must demonstrate the stress resistance in the large degree, with endurance in the face of difficult environmental conditions, better linguistic competence, abilities of the cooperation in the team, knowledge from the field of psychology, and broad medical knowledge, since they often act in places and situations in which they are an only available source of the help and cannot count on the support of other specialists.

2. Comprehending the professionalism of medical lifeguards is demanding to clarify what will allow determining better standards in educating and preparing for practicing a profession. As well as it will help to formulate requirements put for already candidates for studies of the medical rescue.

3. Psychoeducation of paramedics, especially in the field of stress psychology, is a necessary part of the preparation for work in the profession. Exercise of the ability to cope with traumatic stress increases the effectiveness of the action and reduce the risk of PTSD.

4. The biggest challenges for international aid mechanisms are enhanced bureaucratization, long time since commissioning to assist, lack of standardization of rescue teams, lack of sufficient coordination and cooperation on the disaster site. An example of this could be a rescue action after the earthquake in Nepal in the 2015 year.

5. Education of paramedics should be broadened in the field of non–technical skills training. Because the success of rescue operations depends often on these competencies.

6. High–fidelity medical simulation allows more than classical teaching methods to prepare paramedics to carry out effective rescue operations.